

Inhoud	Protocol meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling OOV
Versie	1
Auteur	Bastianne Krijgsman
Functie	Schooldirecteur
Datum	13-6-2019 1 ^{ste} versie 20 maart 2021 2 ^{de} versie
Herzien per	OOV: juni 2023
Vindplaats	Sharepoint OOV–OOV –Protocollen, procedures en contracten Website onderwijsopvangvoorziening
Verwijzingen	Website Schoolgids Veiligheidsplan Veilige school

Toelichting OOV

De OOV maakt gebruik van de protocol en handreikingen die Ihub Horizon heeft rondom de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

Hieronder vallen de volgende stukken:

- (bijgevoegd) Protocol Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling Ihub Horizon
- Afwegingskader bij Meldcode Kindermishandeling onderwijs en leerplicht via Ihub Horizon
- Afwegingskader bij Meldcode Kindermishandeling psychologen, psychotherapeuten etc. via Ihub Horizon

Deze zijn terug te vinden op Kennisbank via Portaal van Ihub, toegankelijk en opvraagbaar via elke medewerker en op: *Sharepoint OOV – Protocollen, procedures en contracten*

Basis en wettelijk kader voor dit beleid is terug te vinden op de website:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/meldcode>

Protocol Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandelingv Ihub

Horizon

Inleiding

Per 1 januari 2019 geldt de verbeterde Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Nieuw in deze meldcode is dat het besluit tussen hulpverleners *of* melden vervangen wordt door twee losse besluiten:

- 1) Is melden bij Veilig Thuis (VT) noodzakelijk?
- 2) Is zelf hulp bieden of organiseren (in voldoende mate) mogelijk?

Om het eerste besluit goed te kunnen nemen, is het voor beroepskrachten *verplicht* om per 1 januari 2019 een afwegingskader bij de besluitvorming te gebruiken. Dit afwegingskader is door de betreffende beroepsgroep passend gemaakt voor de eigen beroepspraktijk. Voor Horizon gelden twee afwegingskaders

- Afwegingskader Onderwijs en Leerplicht/RMC
- Afwegingskader voor pedagogen, psychologen, (psycho)therapeuten, sociaal werkers en Jeugd- en gezinsprofessionals.

Wat is het?

Dit protocol heeft tot doel om instructies aan medewerkers van Horizon te geven hoe gehandeld moet worden bij het vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling.

Het protocol heeft het model van de landelijke meldcode als basis. De landelijke meldcode gaat uit van **vijf stappen**:

- **Stap 1**: in kaart brengen van signalen. Als de beroepskracht signalen krijgt van huiselijk geweld en/of kindermishandeling, brengt hij/zij deze in kaart. Hierbij volgt hij/zij de protocollen aan aanwijzingen zoals deze binnen Horizon zijn vastgelegd¹.
- **Stap 2**: collega consulteren en zo nodig raadplegen van VT of van een andere deskundige (letsel). In deze stap wordt overlegd over de signalen die in kaart zijn gebracht.
- **Stap 3**: gesprek met de jeugdige: er wordt zo snel mogelijk contact gelegd met de jeugdige of zijn/haar ouders om de signalen te bespreken. Als blijkt dat de zorgen over de signalen niet worden weggenomen dan worden de stappen 4 en 5 gezet.
- **Stap 4**: Afwegen van het huiselijk geweld en/of de kindermishandeling: met de vastgelegde informatie uit de stappen 1 tot en met 3 schat de beroepskracht het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling in. Ook maakt hij/zij een afweging van de aard en de ernst van het geweld. De beroepskracht kan daarbij gebruik maken van de risico-taxatie-instrumenten van de organisatie. Bij twijfel moet altijd advies worden gevraagd aan VT.

---

¹ Actuarieel Risicotaxatie Instrument voor Jeugdbescherming (ARIJ), Licht Instrument Risicotaxatie Kinderveiligheid (Lirik), Instrument Risicotaxatie Seksueel grensoverschrijdend gedrag (RisL).

- **Stap 5:** Besluiten over hulp organiseren of melden. De beroepskracht weegt af of hij/zij in staat is om, gezien zijn competenties, verantwoordelijkheden en professionele grenzen, in voldoende mate effectieve hulp kan bieden of organiseren. Wanneer hij/zij denkt dat dit niet of maar gedeeltelijk zo is, doet hij een melding.

In de volgende delen van dit protocol worden deze stappen nader ingevuld. Daarbij is gewerkt naar het voorbeeld van het protocol dat door de Vereniging Landelijke Vakgroep Aandachtsfunctionarissen Kindermishandeling is opgesteld.

Hoofdstuk 1 Stappen Meldcode

Stap 1

In kaart brengen van signalen Kindcheck²

Wie: **Alle personeelsleden observeren**

- Gebruik de juiste risicotaxatie-instrumenten³.
- Meld signalen bij Schoolmaatschappelijk Deskundige/schoolleider of Afdelingscoördinator/Gedragswetenschapper
- Schoolmaatschappelijk deskundige/gedragswetenschapper brengt signalen in kaart.
- Schoolmaatschappelijk deskundige/Gedragswetenschapper doet kindcheck (zie ook hoofdstuk 4).
- Schoolmaatschappelijk deskundige/Gedragswetenschapper documenteert in het registratiesysteem van Horizon. Maak verslagen van (telefoon)gesprekken, rapporteer afspraken, maak foto's van verwondingen.

NB: In de situatie van disclosure⁴ direct contact opnemen met Gedragswetenschapper, Commissie voor begeleiding (CVB) en VT en met hen gezamenlijk beslissen welke stappen worden ondernomen.

Stap 2

Collegiale consultatie
Bij twijfel: VT (anoniem)
Bij twijfel: letseldeskundige

Wie: **Leerkracht/duo collega / onderwijsassistent/ aandachtsfunctionaris / Commissie voor begeleiding / gedragswetenschapper**

- Schoolmaatschappelijk deskundige brengt signalen in bij multidisciplinair overleg/intern veiligheidsoverleg/Commissie voor Begeleiding (onderwijs)
- Gedragswetenschapper bespreekt signalen in intercollegiaal overleg (zorg)
- Schoolmaatschappelijk deskundige/Gedragswetenschapper heeft bij twijfel contact met VT voor advies.
- Geef (indien van toepassing) signaal in verwijfsindex van school/locatie.
- Documenteer.

² Zie hoofdstuk 4 voor toelichting op Kindcheck.

³ Zie ook het Overzicht Risicotaxatie-instrumenten, bijvoorbeeld Taxatiegesprekken of Science or Safety gesprekken.

⁴ Zie bijlage 1 voor toelichting op Disclosure.

Stap 3

Gesprek met betrokkene en gesprek i.v.t. met jeugdige

Wie: **Gedragswetenschapper/Maatschappelijk deskundige**

- Houd intern (veiligheids)overleg met medewerkers die bij de jeugdige betrokken zijn.
- Voer face-to-face gesprek met de jeugdige/ouders/voogd. Welke beroepskracht dit doet, is afhankelijk van de casus.
- Informeer andere betrokkenen indien nodig⁵.
- Vraag (indien van toepassing) de ouders/voogd toestemming voor extra onderzoek/diagnostiek die buiten eerder overeengekomen behandel-/perspectiefplan valt.
- Informeer ouders/voogd als er apart met de jeugdige wordt gesproken. Tenzij de veiligheid van de jeugdige of medewerker daarmee in gevaar komt.

Stap 4

Wegen van het geweld
Gebruik het afwegingskader⁶
Bij twijfel: altijd VT

Wie: **Gedragswetenschapper/Sociaal maatschappelijk deskundige/schoolleider/ afdelingscoördinator.**

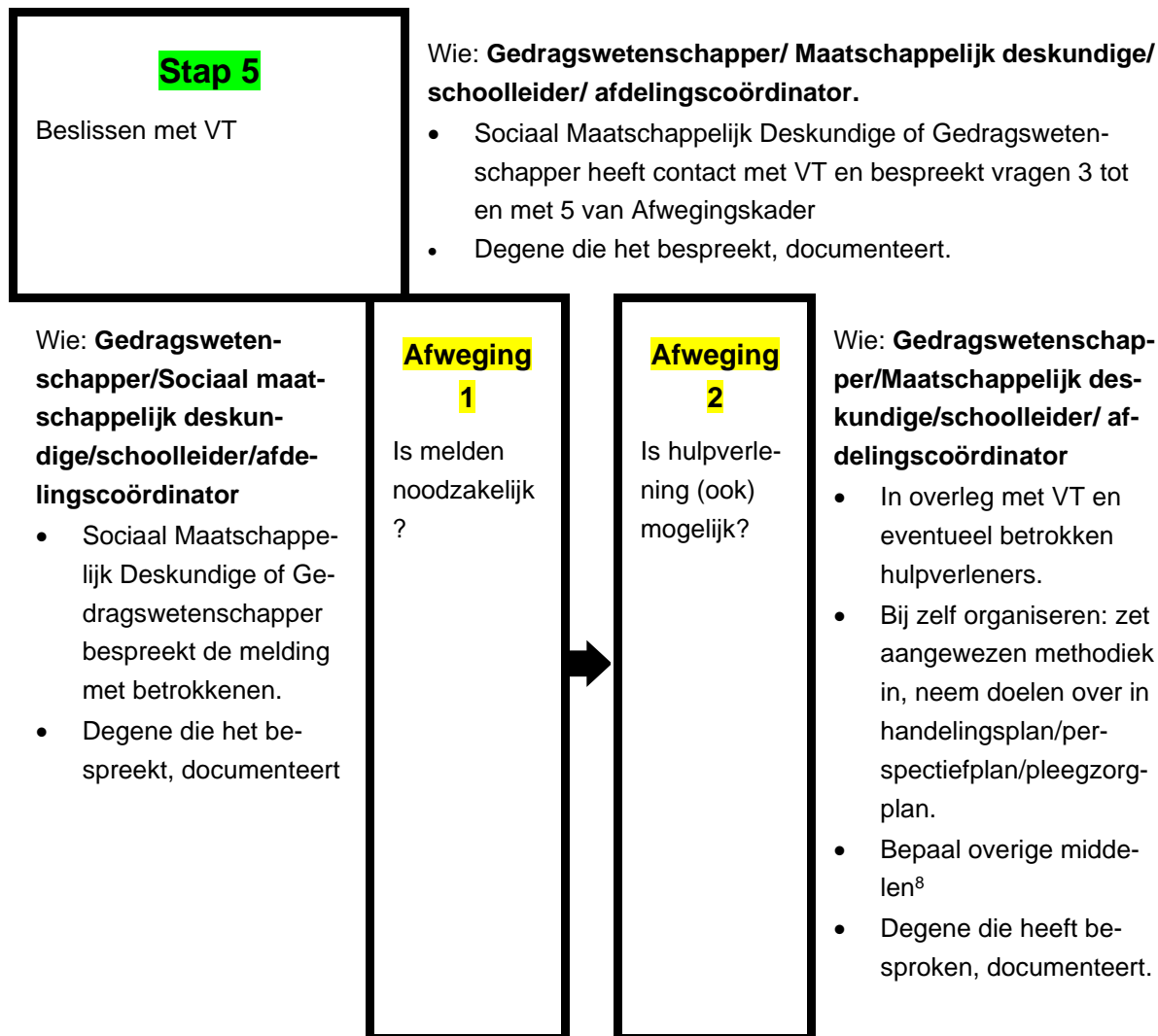
- Sociaal maatschappelijk deskundige/Gedragswetenschapper beoordeelt de risicotaxatie⁷, doorloopt vijf vragen van Afwegingskader (zie hierna).
- Neem bij twijfel contact op met VT en leg casus anoniem voor.
- Beslis over wel/niet doorgaan naar stap 5 (betrek hier collega('s) bij).
- Bespreek bij doorgaan naar stap 5, de melding met de betrokkenen.
- Degene die heeft gemeld en de melding met de betrokkenen bespreekt, documenteert.

⁵ Zie ook Factsheet Privacy Hoofdregeels.

⁶ Voor Onderwijs afwegingskader Onderwijs en Leerplicht / RMC en voor Zorg Afwegingskader voor pedagogen, psychologen, (psycho)therapeuten, sociaal werkers en Jeugd- en gezinsprofessionals.

⁷ Lirik: Licht Instrument Risicotaxatie Kinderveiligheid, RisL: Instrument Risicotaxatie Seksueel grensoverschrijdend gedrag

Geven nazorg

De afdelingscoördinator, schoolleider en deelnemers van het intern (veiligheids)overleg (en eventuele andere partijen) evalueren de genomen stappen en zetten zo nodig nazorg in.

Documenteren

Binnen Horizon wordt gedocumenteerd in de registratiesystemen die gelden binnen zorg (MoreCare4) en binnen onderwijs (SOMtoday en ParnasSys)⁹. Documenteer in een Word document in het digitale dossier.

Bij registratie geldt een aantal vuistregels:

- Registreer signalen zo concreet mogelijk en wees feitelijk. Geef nadrukkelijk aan of het een hypothese of een veronderstelling betreft.
- Vermeld de bron als er signalen van derden worden vastgelegd.
- Leg vast met wie, wanneer (eventueel) contact is geweest over de signalen.
- Leg vast wat besproken is, welke afspraken zijn gemaakt.

⁸ Bijvoorbeeld: langere observatieperiode, tijdelijke overplaatsing van jeugdige, medewerker, tijdelijke contactverbod, opschorten weekendverlof, traumaverwerking.

⁹ Zie ook de procedure Melden incidenten in het onderwijs (SOMtoday en ParnasSys) en de Handleiding ECD MoreCare4

Hoofdstuk 2 Afwegingsvragen

Meldnormen: situaties waarin beroepskracht moet melden

Beroepskrachten moeten een melding bij VT doen in de volgende situaties¹⁰:

1. In ALLE¹¹ gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid en disclosure.
2. In alle ANDERE gevallen waarin de beroepskracht meent dat hij/zij, gelet op zijn/haar competenties, zijn/haar verantwoordelijkheden en zijn/haar professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
3. Wanneer een beroepskracht die hulp biedt of organiseert om betrokkene te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid zich herhaalt en niet stopt.

Vragen beroepskracht in stap 4 van Meldcode

De basisregel bij de afweging is dat de beroepskracht uitgaat van 'nee' wanneer hij/zij het antwoord 'niet weet'.

Meld-norm 1	<ul style="list-style-type: none"> • Afwegingsvraag 1: Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling? Nee: Afsluiten en vastleggen in dossier Ja: Ga verder met afwegingsvraag 2
	<ul style="list-style-type: none"> • Afwegingsvraag 2: Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de meldcode in dat er sprake is van <i>acute en/of structurele onveiligheid</i>? Nee: Ga verder met afwegingsvraag 3 Ja: Melden bij VT. De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met VT doorlopen.

¹⁰ Worden ook wel de drie professionele meldnormen genoemd.

¹¹ Voor Horizon gaat het hier om die gevallen die niet bij de aanmelding bekend waren.

**Meld-
nor-
men
2 en
3**

- **Afwegingsvraag 3:** Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met VT doorlopen.

Nee: Melden bij VT
Ja: Ga verder met afweging 4.
- **Afwegingsvraag 4:** Aanvaarden de betrokkenen hulp om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met VT doorlopen.

Nee: Melden bij VT
Ja: Hulp bieden of organiseren, ga verder met afweging 5.
- **Afwegingsvraag 5:** Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van de veiligheid en/of het welzijn (herstel) van alle betrokkenen? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met VT doorlopen.

Nee: (Opnieuw) melden bij VT.
Ja: Hulp opstarten met afspraken over het volgen van toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners.

Participatie jeugdige

Voor jeugdigen die mishandeld, verwaarloosd of seksueel misbruikt worden, is het essentieel dat zij gezien en gehoord worden door volwassenen in hun omgeving die (professioneel) betrokken zijn en die zij vertrouwen. Horizon vindt het dan ook heel belangrijk dat deze kwetsbare jeugdigen, daar waar dit kan, duidelijke informatie krijgen over wat er om hen heen gebeurt; wie is wat, waarom en wanneer aan het doen. Bij deze informatieverstrekking wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de bestaande en afgesproken overlegmomenten (bijvoorbeeld gesprekken over het perspectiefplan, het oudervertelgesprek, het mentorgesprek, het zorggesprek). De belangrijkste boodschap die Horizon de jeugdige geeft, is dat hij/zij zich veilig mag voelen binnen onze organisatie. Dit is een vast aspect van de werkzaamheden van de medewerkers. Het is een boodschap die altijd naar voren wordt gebracht en niet alleen in specifieke overlegmomenten of schriftelijke documenten. Daarnaast zijn er vaste momenten waarin de jeugdige en zijn/haar ouders/voogd informatie krijgt over de zorg en het onderwijs van Horizon. Een voorbeeld daarvan is tijdens het gesprek in de aanmeldprocedure of via de schoolgids.

Wanneer er signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling zijn, wordt zo snel mogelijk op een bij de situatie passende manier in gesprek gegaan met de jeugdige. Indien noodzakelijk worden er andere collega's bij betrokken. Bij de afstemming met ouders/voogd en de inspraak van jeugdigen worden de belangen van alle betrokkenen goed afgewogen. Ook wordt rekening gehouden met de leeftijd van de jeugdige. In zijn algemeenheid geldt daarbij: hoe ouder de jeugdige, hoe groter de inspraak.

Hoofdstuk 4 Wettelijke verplichtingen

VN Kinderrechtenverdrag

In het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVKR) van de Verenigde Naties (VN) is beschreven dat kinderen recht hebben op betrokkenheid bij belangrijke beslissingen én dat professionals verplicht zijn dit te organiseren. In dit Verdrag is een groot aantal fundamentele rechten vastgelegd. Deze gaan over vrijwel alle terreinen van het leven van een kind. Centraal staat het belang van het kind. Dit is de eerste afweging bij iedere beslissing die een kind raakt. Bij het onderwerp kindermishandeling zijn de volgende kinderrechten vooral van belang:

- Bescherming tegen kindermishandeling
- Herstel na kindermishandeling

Om te weten wat in het belang van het de jeugdige is, is het belangrijk om te weten wat de jeugdige vindt. Zij hebben het recht om hun mening te geven. Deze mening moet serieus genomen worden en meegenomen. Hieraan moet een passend gewicht gegeven worden die past bij de capaciteiten van de jeugdige.

Kindcheck

De Kindcheck is onderdeel van de Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Doel van de kindcheck is om meer jeugdigen in beeld te brengen die ernstig risico lopen mishandeld of verwaarloosd te worden door de situatie waarin hun ouder(s) verkeert of verkeren. De kindcheck vindt plaats in **stap 1** van de meldcode.

De kindcheck geldt voor alle professionals die onder de Wet verplichte meldcode vallen. De kindcheck is gericht op professionals die contact hebben met volwassenen en niet de kinderen (klein kinderen) daarvan, en daarom ook niet beschikken over kindsignalen.

De kindcheck is in alle gevallen aan de orde waarin de professional zich, vanwege de ernstige situatie van zijn jeugdige, zorgen maakt over mogelijk aanwezige minderjarigen. De kindcheck geldt als een professional meent dat er, vanwege de toestand van zijn jeugdige, risico's zijn op ernstige schade voor kinderen of een bedreiging van de veiligheid van kinderen die afhankelijk zijn van de zorg van jeugdige. Zo geldt de kindcheck bijvoorbeeld in geval van een ernstige (chronische) depressie, zware verslaving, (dreigende) huisuitzetting, geweld tussen huisgenoten, suïcidepoging.

NB:

- Ook het contact met een jeugdige waarbij de professional zich zorgen maakt over eventueel aanwezige broertjes en zusjes in het gezin kan aanleiding zijn voor het uitvoeren van de kindcheck.
- De kindcheck geldt ook voor zwangere vrouwen.

Deskundigheid eengerelateerd geweld/meisjesbesnijdenis

Er zijn specifieke aandachtspunten wanneer er sprake is van (een vermoeden van) eengerelateerd geweld. Zo moet de medewerker in deze zaken altijd een deskundige raadplegen, omdat het collectieve karakter van deze vorm van geweld specifieke expertise vraagt. De medewerker moet dan een, op het gebied van eengerelateerd geweld, deskundige raadplegen of VT.

Bij acute bedreiging van de veiligheid worden de stappen versneld, zo nodig binnen een uur. Denk hierbij aan (vermoedens van) een gedwongen huwelijk, achterlating, eerwraak die op (zeer) korte

termijn dreigt plaats te vinden. Niet ingrijpen, kan leiden tot moeilijk of niet omkeerbare situaties. Neem in dergelijke gevallen direct contact op met een aandachtsfunctionaris eengerelateerd geweld bij de politie.

Meldrecht in relatie tot beroepsgeheim

Er mag met derden gesproken worden als er toestemming van de ouder/voogd is en of de jeugdige 12 jaar of ouder is. Dit heeft ook de voorkeur. Daarbij geldt dat er niet meer wordt uitgewisseld dan nodig is om hulp te kunnen verlenen.

Het beroepsgeheim of de zwijgplicht is een belangrijke voorwaarde voor effectieve hulpverlening. De vertrouwensrelatie met een jeugdige is van wezenlijk belang. Toch zijn er situaties waarin de problematiek zo ernstig is dat het doorbreken van het beroepsgeheim noodzakelijk is. Dit is het geval bij ernstige vormen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling en, waarbij de betrokkenen zelf niet of onvoldoende mee kunnen of willen werken.

In artikel 7.3.11 lid 4 van de Jeugdwet wordt bepaald dat derden die beroepshalve beschikken over inlichtingen over een onder toezicht gestelde jeugdige of dienst ouders/voogd, deze inlichtingen desgevraagd of uit eigen beweging zonder toestemming van de betrokkenen en indien nodig met doorbreking van de plicht tot geheimhouding op grond van een wettelijk voorschrift of op grond van hun ambt of beroep kunnen/mogen verstrekken, als deze noodzakelijk worden geacht voor de uitvoering van de ondertoezichtstelling. De regels voor het verbreken van het beroepsgeheim gelden voor alle situaties waarin een jeugdige zich in een ernstige situatie bevindt. Dit biedt iedere beroepskracht met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht het recht om een vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling bij VT te melden. Ook als zijn/haar jeugdige daar geen toestemming voor geeft. Daarnaast biedt het meldrecht beroepskrachten de mogelijkheid om informatie over een jeugdige te verstrekken als VT daarnaar vraagt in een onderzoek. Het wettelijk meldrecht geldt ook als er alleen meerderjarigen bij het huiselijk geweld zijn betrokken.

Een aantal vuistregels hierbij:

- Als er iets gedeeld wordt, doe het via een beveiligde omgeving.
- Het delen van informatie zoveel mogelijk eerst bespreken met jeugdige, ouders/voogd zelf.
- Schrijf alles op wat besproken is.
- Deel alleen wat nodig is.
- Schrijf op waarom afgeweken wordt of waarom ouder/voogd niet is ingelicht (toestemming is gevraagd)
- Per keer dat info wordt gedeeld: opnieuw en weer toestemming vragen aan jeugdige, ouder/voogd.

Wanneer het niet mogelijk is die toestemming te verkrijgen of de toestemming wordt geweigerd, dan is er een aantal spelregels:

- Met VT mag altijd gesproken worden zonder toestemming van jeugdige of ouder/voogd. Dat geldt voor het melden van een vermoeden huiselijk geweld en/of kindermishandeling. Advies vragen, kan zonder gegevens van het betreffende gezin te vermelden.
- Met derden kan gesproken worden zonder de naam van het betreffende gezin te noemen.

Verwijsindex risicjongeren

Horizon informeert de medewerkers over de meldingsprocedure voor de Verwijsindex risicjongeren.

Horizon is bevoegd om meldingen te doen in de verwijsindexen. Uitgangspunt daarbij is dat:

- gemeld wordt in het systeem van de gemeente waarin de locatie gevestigd is.
- als een jeugdige in zorg komt bij Horizon, meldt zorg. Onderwijs hoeft dan niet meer te melden.

Privacy

Sinds 25 mei 2018 is de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Om handvatten te geven voor het zorgvuldig beschermen van de privacy van jeugdigen en ouders heeft Horizon een Privacy kader opgesteld.

Informatieplicht Jeugdwet

De Jeugdwet geeft onder andere aan hoe de informatieplicht bij jeugdigen geregeld is:

- Bij jeugdigen tot 12 jaar is de toestemming van de ouders/voogden vereist. Toestemming van de jeugdige is niet nodig, maar deze heeft wel recht op informatie. Informatie moet worden afgestemd op het bevattingsvermogen van de jeugdige.
- Bij jeugdigen van 12 tot 16 jaar is de toestemming van de ouders/voogden en van de jeugdige zelf vereist. In twee uitzonderingsgevallen is de toestemming van alleen de jeugdige voldoende.
  - als het niet behandelen van de jeugdige voor hem ernstig nadeel oplevert (denk aan geslachtsziekte, vaccinatie) hoeven de ouders over de behandeling niet te worden ingelicht.
  - als de behandeling de weloverwogen wens is van de jeugdige (denk aan abortus, vaccinatie). In dit geval dient de behandelaar in principe wel met de ouders/voogden te overleggen, maar het goed hulpverlenerschap kan met zich meebrengen dat zij over de behandeling niet worden geïnformeerd. Ook in deze leeftijdscategorie dienen de jeugdigen naar hun bevattingsvermogen te worden geïnformeerd over de behandeling.
- Jeugdigen vanaf 16 jaar beslissen zelfstandig en hebben een zelfstandig recht op informatie.

Bijlage 1 Gebruikte begrippen

Afwegingkader

Het afwegingskader is een onderdeel van de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. De meldcode helpt beroepskrachten te beslissen wat zij moeten doen bij een vermoeden van mishandeling, verwaarlozing en of huiselijk geweld. Om eerder duidelijkheid te krijgen of een onveilige situatie al eerder is gesignaleerd en om deze signalen te kunnen combineren zijn er nieuwe afspraken gemaakt in het afwegingskader. Het afwegingskader wordt gebruikt in stap 4 en 5 van de meldcode.

Situaties van onveiligheid

In dit afwegingskader zijn 3 situaties (ook wel meldnormen genoemd) vastgelegd waarin de beroepskracht altijd **moet** melden bij VT. Dit zijn acute onveiligheid, structurele onveiligheid, disclosure¹². De drie meldnormen zijn vertaald in vijf afwegingsvragen.

Acute onveiligheid

Dit is wanneer een jeugdige in direct fysiek gevaar is en diens veiligheid in de komende dagen niet gegarandeerd is en waarbij hij/zij direct bescherming nodig heeft. Dit gaat om de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke jeugdigen om de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen of juist nalaten van toedienen van medicijnen.

Structurele onveiligheid

De onveilige situaties of geweld herhalen zich of duren voort. Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld en/of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (plegerschap en slachtofferschap) in de toekomst.

Disclosure

De slachtoffers van huiselijk geweld en/of kindermishandeling vragen uit zichzelf een professional om hulp of uiten zich bij een professional zonder hulp te vragen. Deze slachtoffers moeten ook bij VT gemeld te worden. Dit noemen we onthulling.

Lirik: Licht Instrument Risicotaxatie Kinderveiligheid

RisL: Instrument Risicotaxatie Seksueel grensoverschrijdend gedrag

---

¹² Voorbeelden van acute onveiligheid, structurele onveiligheid en disclosure voor deze beroepspraktijk staan in de bijlagen.

Bijlage 2 Algemene tips voor gespreksvoering (bron: Handreiking participatie van kinderen in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling)

Beroepshouding

Professionals die werken met jeugdigen benaderen hen vanuit de grondhouding dat zij van jeugdigen willen weten hoe het met hen gaat. Hun houding is oprecht en geïnteresseerd: zij luisteren naar de jeugdige en nemen de jeugdige serieus. De elementen die jeugdigen aangeven belangrijk te vinden in de communicatie met professionals zijn dat zij oprechte interesse in hen tonen, dat professionals naar hen luisteren en dat zij hun mening in elk geval in overweging nemen.

Volgens jeugdigen dragen de volgende aspecten bij aan het gevoel serieus genomen te worden:

- echte interesse van de professional;
- geloofd worden door de professional;
- uitleg waarom het proces niet volgens de wensen van de jeugdige gaat;
- in contact blijven ook wanneer er geen probleem is;
- geconsulteerd worden voordat er beslissingen genomen worden en er onderhandeld wordt wat deze beslissingen moeten zijn.

Aanvullend

- jeugdigen scannen je in een paar tellen. En een eerste indruk kan maar 1 keer gemaakt worden. Als jij slecht in je vel zit door iets anders, vertel dat dan open en eerlijk. De jeugdige kan dat dan scheiden van de “scan” die hij/zij gemaakt heeft.
- Het is belangrijk voor de jeugdige het gevoel te krijgen dat JIJ (de jeugdige) de krent in de pap bent. De jeugdige voelt zich speciaal en het helpt om het vertrouwen van een jeugdige te winnen.
- Zeg bijvoorbeeld: “wauw, ik ben onder de indruk van hoe jij jouw verhaal vertelt/probeert te vertellen. Dit helpt mij enorm om jou (en jouw ouders) te kunnen helpen!”.
- Mishandelde jeugdigen geven aan dat een uitnodigende en aandachtige houding cruciaal is
- Jeugdigen praten vaak niet uit zichzelf over wat hen overkomt.

Oprechte interesse blijkt bijvoorbeeld ook wanneer professionals later nog eens vragen hoe het met de jeugdige gaat, ook wanneer de jeugdige is doorverwezen.

- ‘Als ik naar jou kijk heb ik de indruk dat je veel stress voelt, klopt dat? Wat maakt je gestrest?’
- ‘Hoe was je dag vandaag?’
- ‘Je vertelde dat het beter gaat thuis/je je beter voelt. Ik ben blij voor je!’
- ‘Ik weet/zie dat jij in een moeilijke situatie zit, dat vind ik erg jammer voor je’
- Compliment geven over een tekening/een nieuwe broek/een talent/iets anders.

Overigens vinden jeugdigen een ‘formeel gesprek’ niet altijd prettig. Vaak is het fijner om meer informeel te praten, bijvoorbeeld tijdens een wandeling of een autorit, of drukken jeugdigen zich makkelijker uit door te tekenen of met behulp van spel. Dat geldt zeker voor jongere jeugdigen of jeugdigen die de Nederlandse taal niet goed spreken of jeugdigen met beperkingen. Vanzelfsprekend hangt de vorm ook af van de mogelijkheden die professionals hebben om omstandigheden te creëren. Als professional is het in ieder geval belangrijk open te staan voor de wensen van de jeugdige en hierin flexibel te zijn om zo aan te kunnen sluiten bij de wensen en mogelijkheden van de jeugdigen.